

“Ti, kteří si nepamatují minulost, jsou odsouzeni ji opakovat”

Příslib „nikdy více“, zrozený z popela holocaustu, byl základním kamenem mezinárodního práva lidských práv a globálního morálního vědomí. Přesto, jak varoval George Santayana v citátu, který dává tomuto eseji název, paralely mezi minulými zvěrstvy a současnými krizemi odhalují znepokojivou kontinuitu v ideologiích, které podporují genocidu, a systémových selháních, která ji umožňují. Tento esej zkoumá tyto paralely prostřednictvím tří kapitol: za prvé, roli nadřazenosti a dehumanizace v holocaustu a selhání mezinárodních institucí, jako byla Společnost národů a Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti (PCIJ), při jeho prevenci nebo zastavení; za druhé, nápadné podobnosti v postojích Izraele vůči Arabům, zejména Palestincům, a jeho akcích v Gaze; a za třetí, přesvědčivé důkazy o **mens rea** a **actus reus**, které potvrzují genocidu v Gaze, zdůrazňující morální a právní povinnost států a úředníků jednat podle příslibu „nikdy více“, Úmluvy o genocidě a doktríny odpovědnosti chránit (R2P).

Nadřazenost, dehumanizace a selhání mezinárodních institucí

Holocaust, jedna z nejvíce systematických genocid v dějinách, byl podpořen ideologií rasové nadřazenosti a dehumanizace, která ospravedlňovala vyhlazení šesti milionů Židů a milionů dalších. Nacistická ideologie, zakořeněná v konceptu árijské nadřazenosti, označovala Židy za podlidskou hrozbu německému národu. Propaganda vykreslovala Židy jako „havěť“, „parazity“ a „rasového nepřítele“, čímž jim byla odebrána lidskost a usnadněna jejich systematická likvidace. Tato dehumanizace nebyla spontánním činem, ale záměrnou strategií, jak je patrné z Hitlerových projevů a Goebbelsovy propagandy, které označovaly Židy za existenční hrozbu vyžadující eliminaci pro přežití Německa.

Nacistický režim soustředil Židy do ghatt, jako bylo varšavské, kde hladomor a nemoci zabily desítky tisíc lidí, než byli deportováni do vyhlazovacích táborů, jako byl Auschwitz, kde probíhalo průmyslové vraždění v plynových komorách. Záměr zničit Židy jako skupinu byl explicitní v „Konečném řešení“, splňujícím **mens rea** pro genocidu, zatímco činy – vraždění, způsobování vážných škod, ukládání smrtících podmínek, bránění porodům prostřednictvím sterilizace a zabití 1,5 milionu dětí – naplnily **actus reus** podle později definované Úmluvy OSN o genocidě (1948).

Mezinárodní instituce, konkrétně Společnost národů a PCIJ, nedokázaly zabránit nebo zastavit tuto genocidu kvůli strukturálním slabinám a geopolitickým realitám. Společnost národů, založená v roce 1920 k udržení míru, postrádala vynucovací mechanismy a spoléhala na jednomyslná rozhodnutí, což umožnilo velmocem, jako byly Francie a Velká Británie, upřednostnit appeasement nacistického Německa před intervencí. Konference v Évi-

anu (1938), podporovaná Společností národů, nedokázala řešit krizi židovských uprchlíků, protože většina zemí odmítla uprchlíky přijmout, čímž umožnila nacistická zvěrstva. PCIJ, soudní orgán Společnosti národů, mohl řešit spory mezi státy, ale neměl mandát ani pravomoc řešit vnitřní zvěrstva, jako byl holocaust, což odráželo tehdejší prioritu suverenity nad lidskými právy. V době, kdy byl plný rozsah holocaustu znám, byla Společnost národů nefunkční a svět byl ve válce, což podtrhlo katastrofální selhání mezinárodních mechanismů při ochraně zranitelných populací.

Paralely v postojích Izraele vůči Arabům a jeho akcích v Gaze

Postoje Izraele vůči Arabům, zejména Palestincům, a jeho akce v Gaze odhalují znepokojivé paralely s holocaustem, zakořeněné v ideologiích nadřazenosti, dehumanizace a systematického násilí. Historická prohlášení izraelských vůdců ukazují dlouhodobý záměr vyločit nebo zničit Palestince. Yosef Weitz (40. léta) volal po „zemi Izrael... bez Arabů“, prosazujíc „přesun“ všech Palestinců, aniž by zůstala „jediná vesnice, jediný kmen“. Menachem Begin (1982) označil Židy za „panskou rasu“, přičemž ostatní rasy označil za „zvířata a dobytek v nejlepším případě“, což připomíná nacistickou árijskou nadřazenost. Rafael Eitan (1983) si představoval Palestince jako „zdrogované šváby v láhvi“ poté, co bude země osídlena, dehumanizujíc je způsobem podobným nacistické propagandě. Nedávno, během Pochodu jeruzalémské vlajky (2023), tisíce lidí skandovaly „Smrt Arabům“ a „Ať shoří tvoje vesnice“, zatímco konference osadníků v roce 2024 plánovala „osídlení v Gaze“, představující budoucnost „bez Hamásu“ – a implicitně bez Palestinců. Navíc ministr dědictví Amichai Eliyahu v listopadu 2023 prohlásil, že jednou z možností Izraele ve válce proti Hamásu by mohlo být „shodit atomovou bombu na Pásmo Gazy“, což, přestože to premiér Benjamin Netanjahu odmítl, odráží extrémní rétoriku vyhlazení, která se objevila v mnoha výzvách k totálnímu zničení Gazy, jak na sociálních sítích, tak jinde.

Tyto postoje se promítají do akcí v Gaze, které připomínají nacistické taktiky. Gaza, kde je na 365 čtverečních kilometrech uzavřeno 2,1 milionu lidí pod blokadou od roku 2007, připomíná nacistické ghetto, nyní přeměněné na to, co lze popsat jako „velký vyhlazovací tábor“. Od října 2023 izraelská kampaň zabila přes 40 000 Palestinců, včetně 15 000 dětí, bombardováním, podle zdravotních úřadů v Gaze (konec roku 2024). Dvouměsíční úplná blokáda (k květnu 2025), potvrzená Israelem Katzem („žádná humanitární pomoc do Gazy nevstoupí“) a Bezalem Smotrichem („ani zrnko pšenice“), způsobila hladomor, přičemž 1,1 milionu lidí hrozí vyhladovění a děti umírají na podvýživu, podle zpráv OSN (2024). Zničení infrastruktury – 70 % bydlení, většina nemocnic – vytváří neobyvatelné podmínky, zatímco použití bílého fosforu bylo spojeno s vrozenými deformacemi, podle Human Rights Watch (2023). Na Západním břehu, popisovaném jako „ghetto“ s jeho kontrolními stanovišti a osadami, bylo v roce 2023 zabito 83 dětí, dvojnásobek oproti předchozímu roku, uprostřed zvýšených vojenských operací, podle UNICEF.

Článek The Times of Israel z roku 2024 volající po „životním prostoru“ na Západním břehu kvůli rostoucí populaci Izraele (15,2 milionu do roku 2040) přímo připomíná nacistické územní ambice, které ospravedlňovaly genocidu k uvolnění prostoru pro německé osadníky. Prohlášení izraelských představitelů, jako Yoava Gallanta o „lidských zvířatech“ (2023)

a parlamentní dokument požadující, aby IDF „zabila každého, kdo nemá bílou vlajku“ (2025), dále dehumanizují a cílí na Palestince bez rozdílu, podobně jako nacistická politika cílila na Židy. Další komentář Smotriche z listopadu 2023, že Izrael bude po válce kontrolovat Gazu, naznačuje dlouhodobý plán na eliminaci palestinské přítomnosti, což je v souladu s vizí konference osadníků a historickými výzvami k zemi bez Arabů. Toto systematické násilí, umožněné již existujícím uzavřením v Gaze a na Západním břehu, připomíná použití ghett a táborů během holocaustu k izolaci a zničení.

Důkazy o genocidě v Gaze a globální povinnost jednat

Důkazy v Gaze potvrzují **mens rea** a **actus reus** pro genocidu podle Úmluvy OSN o genocidě a Římského statutu, což nutí státy a úředníky jednat podle příslibu „nikdy více“, Úmluvy o genocidě a doktríny odpovědnosti chránit (R2P).

Mens Rea (Záměr): Záměr zničit Palestince v Gaze je patrný z modelu dehumanizující rétoriky a explicitních politik. Historická prohlášení (Weitz, Begin, Eitan) vytvořila precedens pro vyloučení, zatímco současná potvrzují tento záměr v akci: Gallantovo „lidská zvířata“, Smotrichovo „ani zrno pšenice“, Katzovo „žádná humanitární pomoc“ a Pochod vlajky s heslem „Smrt Arabům“ všechny rámuje Palestince jako skupinu, která má být zničena. Plán konference osadníků na Gazu „bez Hamásu“ – a implicitně bez Palestinců – je v souladu s četnými výzvami k úplnému zničení Gazy, jak na sociálních sítích, tak jinde, jako například návrh ministra dědictví Amichaie Eliyahu z roku 2023 „shodit atomovou bombu na Pásmo Gazy“. Tvrzení Smotriche, že Izrael bude po válce kontrolovat Gazu, dále naznačuje vizi úplného odstranění palestinské přítomnosti. Nedodržování opatření ICJ z roku 2024, která nařídila přístup k pomoci k prevenci genocidy, dále spojuje tyto činy se záměrem, protože ukazuje záměrné rozhodnutí zhoršit smrtící podmínky.

Actus Reus (Činy): Akce Izraele splňují několik genocidních činů: (1) **Vraždění:** 40 000 mrtvých v Gaze, 83 dětí na Západním břehu (2023); (2) **Vážné škody:** Bombardování, zranění, traumata a vystavení chemikáliím (bílý fosfor); (3) **Životní podmínky:** Blokáda, hladomor a zničení infrastruktury, vytvářející neobyvatelné podmínky; (4) **Bránění porodům:** Potraty a reprodukční škody z podvýživy a chemikálií; (5) **Přesun dětí:** Zabití 15 000 dětí v Gaze, 83 na Západním břehu („přesun do hrobů“). Útoky během Pochodu vlajky a násilí na Západním břehu doplňují tento vzorec, ukazující systematickou kampaň napříč územími.

Tyto důkazy splňují právní práh pro genocidu, jak ICJ (2024) shledal pravděpodobné riziko a ICC vydal zatykače na Netanjahu a Gallanta za válečné zločiny, včetně vyhladovění jako metody válčení. Paralely s holocaustem – supremacistická ideologie, dehumanizace, koncentrace a systematické vraždění – podtrhují závažnost krize. Eliyahuův komentář o atomové bombě, i když byl odmítnut, odráží extrémní rétoriku, která spolu s vizí Smotriche o poválečné kontrole naznačuje ochotu zvažovat úplné zničení, což dále dokládá genocidní záměr. Přesto mezinárodní instituce opět selhávají: OSN je paralyzována vetem USA, rozhodnutí ICJ jsou nevynutitelná a zatykače ICC postrádají vynucení, což připomíná selhání Společnosti národů během holocaustu.

Podle příslibu „nikdy více“, zrozeného z lekcí holocaustu, Úmluvy o genocidě (článek I ukládá státům povinnost předcházet a trestat genocidu) a doktríny R2P (státy musí chránit

populace před genocidou, s mezinárodní intervencí, pokud selžou), má každý stát a úředník morální a právní povinnost jednat. To zahrnuje uvalení sankcí, zastavení vojenské pomoci Izraeli (např. 17 miliard USD od USA od roku 2023), vynucení zatykačů ICC a podporu humanitární intervence k ukončení blokády a bombardování. Nečinnost opakuje chyby Společnosti národů a zrazuje příslib ochrany lidstva před genocidou.

Závěr

Holocaust a Gaza odhalují tragickou kontinuitu v ideologiích nadřazenosti a dehumanizace, které podporují genocidu, a systémových selháních mezinárodních institucí, která ji umožňují. OSN, ICJ a ICC, paralyzované politikou velmocí a normami suverenity, nedokážou zastavit akce Izraele v Gaze, které jsou podpořeny historií supremacistické rétoriky a záměrem vyhnat Palestince. Důkazy o **mens rea** a **actus reus**, dále posílené extrémními prohlášeními, jako je Eliyahuův návrh na jaderné vyhlazení a Smotrichova vize poválečné kontroly, potvrzují genocidu bez pochyb. Globální společenství má povinnost podle „nikdy více“, Úmluvy o genocidě a R2P okamžitě jednat, aby zastavilo zvěrstva v Gaze, jinak se budou opakovat nejtemnější kapitoly historie. Příklad „nikdy více“ musí být více než slova – musí být výzvou k akci pro spravedlnost, ochranu a lidskost.